

आदेश क्र. ४

रोख रकमेत देय अनुदान

मागास क्षेत्र अनुदान निधी, (बीआरजीएफ) या १००% केंद्र पुरस्कृत योजनेतर्गत सन २०१४-१५ या आर्थिक वर्षात भंडारा जिल्हा आराखडयासाठी मंजूर विकास निधीचा प्रथम हप्ता अनुदान वितरीत करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : बीआरजीएफ-२०१४/प्र.क्र.२८/पंरा-६

बांधकाम भवन इमारत, २५, मझबान पथ, मुंबई- ४०० ००९.

दिनांक - ०२ डिसेंबर, २०१४.

पहावे: - १) शासन निर्णय क्र. बीआरजीएफ-२०१०/प्र.क्र ८५/पंरा-६ दि.१५ जानेवारी, २०१०.

२) शासन निर्णय क्र. बीआरजीएफ-२०१४/प्र.क्र २८/पंरा-६ दि.०१ ऑक्टोबर, २०१४ (आदेश क्र.१)

३) शासन निर्णय क्र. बीआरजीएफ-२०१४/प्र.क्र २८/पंरा-६ दि. १८ ऑक्टोबर, २०१४

(आदेश क्र.२)

४) शासन निर्णय क्र. बीआरजीएफ-२०१४/प्र.क्र २८/पंरा-६ दि. १९ नोव्हेंबर, २०१४ (आदेश क्र.३)

प्रस्तावना :

मागास क्षेत्र अनुदान निधी (BRGF) ही १००% केंद्र पुरस्कृत अनुदानाची योजना सन २००७-०८ पासून पंचायत राज मंत्रालय, भारत सरकार यांचेमार्फत सुरू करण्यात आली आहे. राज्यामध्ये या योजनेच्या अंमलबजावणीकरीता केंद्र शासनामार्फत राज्यातील १२ जिल्हयांची निवड करण्यात आली आहे. त्यांची नावे पुढीलप्रमाणे १) अहमदनगर २) अमरावती ३) औरंगाबाद ४) भंडारा ५) चंद्रपूर ६) धुळे ७) गडचिरोली ८) गोंदिया ९) हिंगोली १०) नांदेड ११) नंदूरबार १२) यवतमाळ.

मागास क्षेत्र अनुदान निधी (BRGF) या योजनेचा मुख्य उद्देश प्रादेशिक असमतोल दूर करणे व स्थानिक पायाभूत सुविधामधील कच्चे दुवे जोडणे हा आहे. तसेच योजनेच्या माध्यमातून पंचायत व नगरपालिका स्तरावरील स्थानिक प्रशासनास बळकटी देण्यासाठी वेगवेगळ्या सुविधा उपलब्ध करणे व याद्वारे या संस्थांची क्षमताबांधणी करणे हा आहे.

केंद्र शासनाने निर्गमित केलेल्या या योजनेच्या मार्गदर्शक सुचनांनुसार जिल्हयाचा विकास दृष्टीकोन (Vision Document) विचारात घेऊन लोकसहभागातून गावआराखडा तयार करून त्या गावआराखडयांचे पंचायत समितीद्वारे एकत्रीकरण केले जाते व जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणेमार्फत जिल्हा आराखडा तयार करण्यात येतो. तद्नंतर जिल्हा आराखडयास जिल्हा स्तरावर जिल्हा नियोजन समितीची (DPC) मंजूरी घेऊन सदर आराखडे केंद्र शासनास सादर केले जातात तसेच राज्य स्तरावर हे

आराखडे उच्चाधिकार समितीच्या अवलोकनार्थ सादर करण्यात येतात. केंद्र शासनाने मंजूर केलेल्या निधीतून वरील १२ जिल्ह्यात मंजूर आराखड्यानुसार विकासाची कामे हाती घेण्यात येतात.

शासन निर्णय :-

१. सन २०१४-१५ या आर्थिक वर्षात मागास क्षेत्र अनुदान निधी या योजनेच्या अमंलबजावणीसाठी रु.३९५.७२ कोटी (रु.तीनशे पंच्यान्नव कोटी बहात्तर लक्ष फक्त) एवढा निधी राज्यातील अर्थसंकल्पात प्रतिबिंबित तरतूद म्हणून मंजूर करण्यात आला आहे. सन २०१४-१५ या आर्थिक वर्षासाठी केंद्र शासनाकडून रु.३१०.९३ कोटी (रुपये तीनशे दहा कोटी त्र्यान्नव लक्ष फक्त) एवढा निधी राज्यासाठी मंजूर केला आहे.

२. सन २०१४-१५ साठी केंद्र शासनाने भंडारा या जिल्ह्याचा प्रथम हप्त्याचा रु. १३.७५ कोटी एवढा निधी केंद्राकडून राज्यास प्राप्त झाला आहे. प्राप्त झालेल्या रु.१३.७५ कोटी (रुपये तेरा कोटी पंच्याहत्तर लक्ष फक्त) निधीमध्ये अनुसूचित जमाती प्रवर्गासाठी (STSP) रु. १.१८ कोटी (रुपये एक कोटी अठरा लक्ष फक्त), अनुसूचित जातीसाठी (SCPSC) रु. २.४४ कोटी (रुपये दोन कोटी चव्वेचाळीस लक्ष फक्त) तर सर्वसाधारणसाठी (NON SCPSC/STSP) रु. १०.१३ कोटी (रुपये दहा कोटी तेरा लक्ष फक्त) एवढ्या निधीचा समावेश आहे..

३. मागास क्षेत्र अनुदान निधी या योजनेच्या मार्गदर्शक सुचनांनुसार केंद्र शासनाने संबंधित जिल्ह्यासाठी मंजूर केलेल्या एकुण निधीपैकी ५% एवढा निधी प्रकल्प व्यवस्थापनाचा खर्च भागविण्यासाठी, तसेच एकुण निधीपैकी १०% निधी हा कार्यसिध्दी प्रोत्साहन अंतर्गत पात्र ग्रामपंचायतींच्या विकास कामासाठी वापरायचा आहे आणि उर्वरित ८५% एवढा निधी जिल्हा नियोजन समितीमार्फत मंजूर जिल्हा आराखडयामध्ये प्रस्तावित केल्यानुसार ग्रामीण व नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या विकास कामांवर खर्च करावयाचा आहे.

५. मागास क्षेत्र अनुदान निधी योजनेंतर्गत केंद्र शासनाकडून प्राप्त झालेल्या रु. १३.७५ कोटी (रुपये तेरा कोटी पंच्याहत्तर लक्ष फक्त) निधीपैकी या शासन निर्णयासोबत जोडण्यात आलेल्या विवरणपत्रातील रकाना ११ मध्ये दर्शविल्यानुसार ५% प्रमाणे रु. ६९.०० लक्ष (रुपये एकोणसत्तर लक्ष फक्त) एवढा निधी प्रकल्प व्यवस्थापनाचा खर्च भागविण्यासाठी, रकाना क्रमांक १२ मध्ये दर्शविल्यानुसार १०% प्रमाणे १.३७ कोटी (रुपये एक कोटी सदतीस लक्ष फक्त) कार्यसिध्दी प्रोत्साहन अंतर्गत पात्र ग्रामपंचायतींच्या विकास कामासाठी व उर्वरित ८५% प्रमाणे रु. ११.६९ कोटी (रुपये अकरा कोटी एकोणसत्तर लक्ष फक्त) प्रस्तावित सर्व ग्रामपंचायतींच्या विकास कामांसाठी वापरावयाचा आहे. हा निधी मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, भंडारा ट्रेझरी कोड क्रमांकावर अर्थसंकल्पीय प्रणालीद्वारे या शासन निर्णयान्वये वितरित करण्यात येत आहे.

६. जिल्हा आराखडयामध्ये प्रस्तावित केलेल्या प्रमाणात ग्रामीण स्थानिक स्वराज्य संस्थांचा निधी हा मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद तथा अध्यक्ष, कार्यकारी समिती, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा यांचे अधिनस्त ठेवण्यात यावा, ते या निधीच्या बाबतीत नियंत्रक अधिकारी राहतील. नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निधीच्या बाबतीत संबंधित जिल्ह्यांचे जिल्हाधिकारी हे नियंत्रक अधिकारी राहतील. नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांचा निधी संबंधित जिल्ह्यांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद तथा अध्यक्ष, कार्यकारी समिती, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा यांनी संबंधित जिल्ह्याचे जिल्हाधिकारी यांना वितरीत करावा. हा निधी मागास क्षेत्र अनुदान निधी योजनेच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार व शासनाकडून मंजूर करण्यात आलेल्या आराखडयातील योजनांवर / कामांवर खर्च करण्याची खबरदारी उपरोक्त दोन्ही नियंत्रक अधिकाऱ्यांनी घ्यावी. या संबंधीची सर्वस्वी जबाबदारी नियंत्रक अधिकारी म्हणून मुख्य कार्यकारी अधिकारी व जिल्हाधिकारी यांची राहिल.

७. उपरोक्त निधी मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद तथा अध्यक्ष, कार्यकारी समिती, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा यांना प्राप्त झाल्यापासून कोणत्याही परिस्थितीत १५ दिवसांच्या आत संबंधित अंमलबजावणी यंत्रणेस (ग्रामपंचायत/महानगरपालिका/नगरपरिषद) वितरीत करण्याविषयी पंचायत राज मंत्रालय, भारत सरकार यांच्या स्पष्ट सूचना आहेत. त्या अनुषंगाने संबंधित नियंत्रक अधिकारी यांनी उपरोक्त मुदतीत अंमलबजावणी यंत्रणेस निधी वितरण करण्याची दक्षता घ्यावी.

८. नियंत्रक अधिकाऱ्यांनी झालेल्या/होणा-या खर्चाचा आढावा घेऊन महालेखापाल कार्यालयाच्या नोंदीशी ताळमेळ घेवून प्रत्यक्ष खर्च व महालेखापाल कार्यालयात नोंद झालेला खर्च यामध्ये तफावत राहणार नाही याबाबत दक्षता घ्यावी आणि खर्चाच्या ताळमेळाचा दर तिमाही अहवाल विहीत मुदतीत सादर करावा. याशिवाय या योजनेच्या मासिक खर्चाच्या अहवालात चालू वर्षाचे उद्दिष्ट व पूर्ण केलेले साध्य इत्यादी बाबी नमुद करून सदर अहवाल दरमहा ०५ तारखेपूर्वी शासनास पाठवावा. तसेच कामाच्या प्रगती अहवाल दरमहा ActionSoft या संगणक प्रणालीवर भरण्यात यावा. मासिक खर्चाचा अहवाल पाठवितांना खर्च केलेल्या अनुदानाचे उपयोगिता प्रमाणपत्र महालेखापालांना सादर करावे व त्याची एक प्रत शासनास पाठवावी. शासन स्तरावरून वितरित केलेल्या संपूर्ण निधीचे १००% उपयोगिता प्रमाणपत्र पाठविण्यात यावेत.

९. सदरहू खर्च "मागणी क्र- एल -३ प्रधानशिर्ष-२५१५ - इतर ग्रामीण विकास कार्यक्रम, १०२-सामूहिक विकास, (०१) (०१), राष्ट्रीय सम विकास योजना/मागास भागासाठी अनुदान निधी योजना, (२५१५ ०४९२) (योजनांतर्गत/दत्तमत) (१००% केंद्र हिस्सा), ३१-सहाय्यक अनुदाने" या लेखाशिर्षाखाली सन २०१४-२०१५ या आर्थिक वर्षासाठी अर्थसंकल्पीय प्रणालीवर उपलब्ध करून दिलेल्या तरतूदी मधून भागविण्यात यावा.

१०. सदर निधी वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक- ५५२/व्यय-१५ दिनांक २९/११/२०१४ अन्वये दिलेल्या सहमतीने वितरीत करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१४१२०११७२०१३८५२० असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(नं.म.शिंदे)

सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत-

१. विभागीय आयुक्त, नागपूर.
२. जिल्हाधिकारी, भंडारा
३. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद भंडारा.
४. जिल्हा नियोजन अधिकारी भंडारा.
५. प्रकल्प संचालक, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा भंडारा.
६. जिल्हा कोषागार अधिकारी, भंडारा.
७. जिल्हा परिषदांचे वित्त व लेखा अधिकारी भंडारा.
८. महालेखापाल, महाराष्ट्र-१ (लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई.
९. महालेखापाल, महाराष्ट्र-१ (लेखापरीक्षा), मुंबई.
१०. महालेखापाल, महाराष्ट्र-२ (लेखा व अनुज्ञेयता), नागपूर.
११. महालेखापाल, महाराष्ट्र-२ (लेखापरीक्षा), नागपूर.
१२. संचालक लेखा व कोषागारे, नवीन प्रशासन भवन, मुंबई.
१३. महालेखापाल, (लेखापरीक्षा व लेखा अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र-१, मुंबई-१
१४. मुख्य लेखा परीक्षण (स्थानिक निधी लेखा) कोकण भवन, नवी मुंबई.
१५. वित्त विभाग, अर्थसंकल्प-१७/ व्यय-१५/ अर्थोपाय, मंत्रालय, मुंबई.
१६. नियोजन विभाग, कार्यासन १४१४, १४४४, मंत्रालय, मुंबई.
१७. कार्यासन क्रमांक वित्त-१/वित्त-७/योजना-७, ग्राम विकास व जलसंधारण, मंत्रालय, मुंबई.
१८. कार्यासन पंरा-०६, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, बांधकाम भवन इमारत २५, मईबान पथ, मुंबई-४०० ००९.

शासन निर्णय क्रमांक बीआरजीएफ- २०१४/ प्र.क्र २८ / पंरा-६, दि. ०२ डिसेंबर, २०१४											(अनुदान आदेश क्र. ४)		
सन २०१४-१५ या आर्थिक वर्षात मागास क्षेत्र अनुदान निधी (BRGF) योजनेसाठी वितरीत करावयाच्या निधीबाबत.													
(रुपयात)													
अ. क्र.	जिल्हयांचे नाव	सन २०१४-१५ ची वार्षिक तरतूद			एकूण तरतूद (३+४+५)	सन २०१४-१५ साठी प्रथम हप्त्याचा निधी			केंद्र शासनाकडून प्राप्त झालेला एकूण निधी (७+८+९)	व्यवस्थापन खर्चासाठी वितरीत करावयाचा ५% निधी (रकाना १० च्या ५% प्रमाणे)	BRGF योजनेतर्गत विकास कामांसाठी वापरावयाचा एकूण १०% निधी	BRGF योजनेतर्गत विकास कामांसाठी वापरावयाचा एकूण ८५% निधी	या शासन निर्णयान्वये वितरीत करावयाचा एकूण निधी (११+१२+१३)
		अनु.जमाती (stsp)	अनु.जाती (scpsc)	सर्व साधारण (Non-scpsc /stsp)		अनु.जमाती (stsp)	अनु.जाती (scpsc)	सर्व साधारण (Non-scpsc /stsp)					
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
१	भंडारा	१,५५,००,०००	३,१९,००,०००	१३,२३,००,०००	१७,२७,००,०००	१,१८,००,०००	२,४४,००,०००	१०,१३,००,०००	१३,७५,००,०००	६९,००,०००	१,३७,००,०००	११,६९,००,०००	१३,७५,००,०००
एकूण		१,५५,००,०००	३,१९,००,०००	१३,२३,००,०००	१७,२७,००,०००	१,१८,००,०००	२,४४,००,०००	१०,१३,००,०००	१३,७५,००,०००	६९,००,०००	१,३७,००,०००	११,६९,००,०००	१३,७५,००,०००

(नं.म.शिंदे)

सह सचिव, महाराष्ट्र शासन